

Kiűzítettés a városból

Az EU Bizottsága következetes abban, hogy az európai közlekedést, a fenntartható fejlődés érdekében, rendbe tegye. Tartsuk mozgásban Európát! – szól a „Fehér Könyv” jelszava, mely az EU jövőbeni közlekedési politikájának irányvonalait rögzíti. A preambulum így fogalmaz: „A mobilitás alapvető fontosságú Európa gazdasági sikeréhez és a polgárok szabad mozgásához, csökkenteni kell azonban a mobilitásnak az energiahasználatban és a környezeti hatások formájában jelentkező kedvezőtlen következményeit.”

A „Fehér Könyvet” időről időre átdolgozzák, az irányelveket a megváltozó körülményekhez igazítják. Így történt ez ebben az évben is (http://ec.europa.eu/transport/strategies/2011_white_paper_en.htm). A bizottság beemelt 40 konkrét irányelvet, melyek versenyképes közlekedési rendszereket definiálnak a mobilitás érdekében, elhárítva számos akadályt a kulcsterületek fejlődése előtt. És szigorított. Drámaian csökkenti Európa kőolajfüggését és csökkenti a közlekedési szén-dioxid-kibocsátást 2050-ig mintegy 40%-kal.

A szárazföldi (közúti, vasúti, vízi) közlekedést illetően a 2050-ig terjedő időszak főbb célkitűzései:

- a városokból kitiltják a belső égésű motorral hajtott gépjárműveket,
- közútról vasútra és vízi közlekedésre kell átirányítani a közepes távolságú személy- és áruszállítás 50%-át,
- a CO₂-emissziót 60%-kal kell csökkenteni,
- a halálos kimenetelű közúti balesetek számát 2020-ig felére, 2050-ig közel nullára kell csökkenteni.

Az európai városokból 2030-ig a konvencionális tüzelőanyaggal hajtott személy-

autók felét, 2050-ig valamennyit ki kell zárni. Az áruszállítás gépjárműveinek, jelentős hányadukban 2030-ig CO₂-kibocsátásmentesnek kell lenniük.

A távolsági személyszállítást (az autózást) 300 km feletti távolságoknál – vasútra kell átirányítani.

A 300 km feletti távolságú áruszállítás 30%-át 2030-ig, és 2050-ig legalább 50%-át kell a vasútra, illetve vízi közlekedésre átirányítani.

Európában létre kell hozni a kombinált (multimodális) áru fuvarozás egységes közlekedésinformatikai rendszerét, az irányítást, az úthasználati fizetést.

A jövőben nyomatékosabb szerepet kapnak az intelligens közlekedési rendszerek. Semmi sem szól az ellen, hogy a hajók, az autók vagy a vonatok ugyanolyan fejlett kommunikációs és navigációs eszközöket használjanak, mint a repülőgépek. A forgalom és a kapacitások kihasználásának valós idejű irányítása, valamint a nyomon követés csökkenti a költségeket, javítja a környezeti teljesítményt és növeli a közlekedésbiztonságot.

Ismét erőteljes hangsúlyt kap „a szennyező, a károsító fizessen” elv. Ezt a közgazdászok az externáliák internalizálása fogalommal írják le, vagyis a negatív extern (külső) hatások forrástevékenységének (esetünkben a közlekedésnek) a megadóztatása. A közlekedés nemcsak mobilitási költségeket (például útdíjat), hanem az általa a környezetben okozott károk terheit is viselje, a környezetszennyezéstől a baleseti költségekig. Ezt az elvet a személygépjármű-közlekedésre is ki kell terjeszteni.

Egységesíteni kell, majd 2012-től fokozatosan bevezetni a haszongépjárművek útdíjhasználati és elektronikus fizetési



DR. NAGYSZOKOLYAI IVÁN

rendszerét. Ez utóbbit egy európai szolgáltató hatáskörébe kell utalni. Az útdíjhasználati egységes rendszert 2014-től valamennyi közúti járműre is ki kell terjeszteni.

Számos tagország már bevezetett, illetve tervez közlekedési korlátozó intézkedéseket, kiemelten városi, nagyvárosi centrumokra vonatkozóan. Az EU ezeket a szabályozásokat egységes, diszkriminációmentes keretrendszerbe tervezi foglalni.

A környezetkímélő, szénemisszió-mentes járműhajtás fejlesztése, gyártási kapacitások létrehozása – nemcsak a tervezett városi kiűzetés okán, hanem globálisan – még nagy erőket kíván. Ezt az EU a kutatási projektek támogatásával, kutatáskoordinációval is segíteni kívánja. Előlegességet kap a környezetkímélő személygépjármű fejlesztése.

Az Autótechnika olvasói körének, a gépjárműfenntartóknak, aggodalomra – megismerve a 2050-ig felvázolt EU-terveket – okuk nem lehet: az automobil előtt nagyszerű jövő áll. Az erőforrás, ha idővel más is lesz, az autótechnika, az autóinformatika tovább fejlődik. Egy biztos: egyszerűbb nem lesz.